

Jaarverslag 2017-2018

District Zuid-Holland

Bestuur district Zuid-Holland

De taak van het district Zuid-Holland is het behartigen van regionale belangen. Het bestuur van het district bestaat uit actieve ondernemers, allen aangesloten bij Metaalunie. Bij de samenstelling van het bestuur wordt gelet op regionale spreiding en diversiteit van bedrijven. Meest belangrijk is het enthousiasme van deze ondernemers om zich gezamenlijk in te zetten voor een goed ondernemersklimaat in Zuid-Holland.

Elk jaar stelt het bestuur van het district een jaarplan vast. In dit jaarplan vindt u de visie van het district; de prioriteiten, de wensen en de beoogde regionale activiteiten. Aan het eind van het bestuursjaar volgt een jaarverslag. Dit jaarverslag biedt een overzicht van de gerealiseerde (hoofd)activiteiten van Metaalunie.

Taakverdeling binnen het bestuur

Annet Hoogenboom:	voorzitter district en lid Raad van Bestuur (landelijk)
Sjef Wauben:	lid Raad van Bestuur en lid commissie Ondernemers Zaken
Jan van Frankenhuyzen:	lid commissie Onderwijs
Dirk Reedijk:	lid commissie Sociale Zaken
Erwin Gerwig:	lid commissie Internationale Zaken

Metaalunie-medewerkers in de regio

Het bestuur wordt ondersteund door de regiosecretaris Marie-Claire van Doremalen. Daarnaast behartigt zij de regionale belangen van de bedrijven in Zuid-Holland, die zijn aangesloten bij Metaalunie.

De buitendienstadviseurs in het district Zuid-Holland zijn:

- Ruud van Wetten
- Erik Peters
- Marcel Soselisa

Bondsraad leden district Zuid-Holland

Vanuit het district worden leden benoemd in de landelijke Bondsraad. De Bondsraad is het hoogste orgaan in de vereniging. De leden van de Bondsraad worden tijdens de jaarvergadering gekozen door en uit leden, gevestigd binnen de grenzen van het district. Vanuit het district Zuid-Holland kunnen 12 leden worden benoemd in de Bondsraad.

Leden, die vanuit het district Zuid-Holland thans zijn benoemd in de Bondsraad, zijn:

- Klaas-Jan Soeteman, Verenfabriek Roveron (Rotterdam)
- Ferry Brakel, Machinefabriek J. Poot b.v. (Rotterdam)
- Machinefabriek en Constructiebedrijf P. de Wilde (Mijnsheerenland)
- Ton Hoogenboom, Hoogenboom Staal (Nieuwveen)
- Ben van Berge Henegouwen, West End b.v. (Lisse)
- Laura van Zuilen, Vape (Woerden)
- Arjan Kok, Kopvlakke (Dordrecht)
- Erik Vierhout, Vierhout Metaal (Den Haag)
- Anco Noordhuis, Rolas (Dordrecht)
- Ton Kelfkens, Tedecon (Dordrecht)

Klaas-Jan Soeteman heeft te kennen gegeven dat hij een jaar eerder afscheid neemt van de Bondsraad. Het bestuur bedankt Klaas-Jan voor zijn inzet gedurende meerdere jaren.

De zittingsperiode van Ferry Brakel loopt dit jaar af. Hij is reeds twee keer herbenoemd, waardoor zijn termijn afloopt op 31 december 2018. Het bestuur van het district Zuid-Holland bedankt Ferry voor zijn vele jaren inzet voor de vereniging.

Dit heeft gevolg dat op dit moment 4 posities in de Bondsraad vanuit het district Zuid-Holland vacant zijn. Het bestuur roept leden uit Zuid-Holland op zich verkiesbaar te stellen voor de Bondsraad.

Regionaal technisch onderwijs

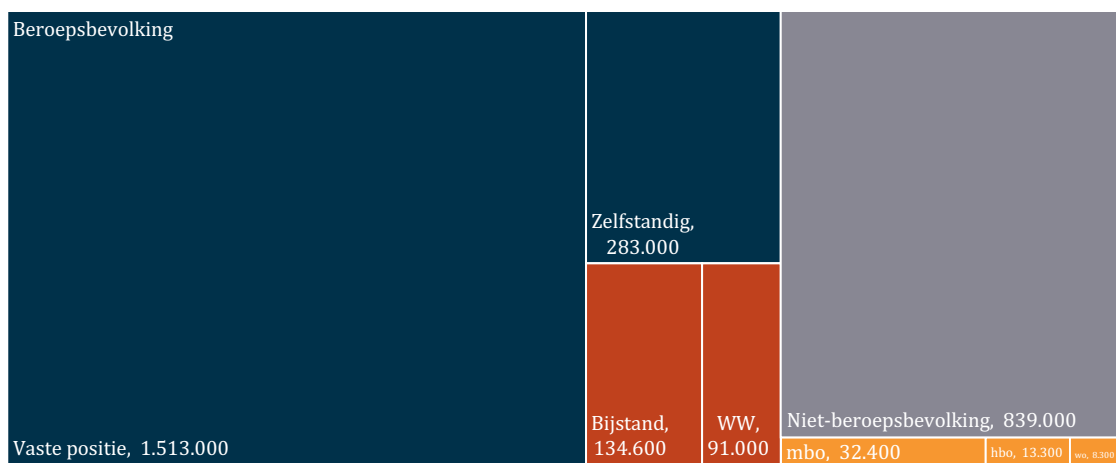
Een jaarlijks terugkerend onderdeel in het jaarverslag is het techniek onderwijs in Zuid-Holland. Nieuwe instroom van technici in bedrijven, aangesloten bij Metaalunie, is immers van groot belang.

Naast het technisch onderwijs aan jongeren, komt steeds meer de nadruk te liggen op de omscholing van werkenden en werkzoekenden naar de techniek (zij-instromers) en de bijscholing van de werknemers van bedrijven, aangesloten bij Metaalunie en/of OOM. Dit omdat het aantal jongeren beperkt is. Dit blijkt ook uit onderstaand overzicht. In feite staat tegenover elke 48 werknemers een mbo-student.

Nu neemt beetje bij beetje het aantal studenten dat kiest voor techniek toe, doch dit aantal is absoluut onvoldoende om te voldoen aan de sterke toename van het aantal vacatures in de techniek.

Arbeidsmarktmodel

Beroepsbevolking in Zuid-Holland 2017 (69,4% bruto arbeidsparticipatie)

1

Bron: CBS, cijfers over 2017. Beeld: Birch

Birch

Inzet technisch beroepsonderwijs Zuid-Holland

Vanuit het district zetten wij in op:

- Verhoging kwaliteit onderwijs;
- Betere aansluiting onderwijs op de technologische ontwikkelingen bij MKB bedrijven in Zuid-Holland;
- Actieve rol voor bedrijven bij de vernieuwing van het techniek onderwijs;
- Onderwijs gericht op jongeren, zij-instromers en zittend personeel.

Dit vergt een actieve rol van bedrijven en de wil om gezamenlijk, regionaal jongeren te werven voor de techniek. Simpelweg klagen dat jongeren niet kiezen voor techniek en dat het onderwijs vroeger beter was, verbetert de huidige situatie niet.

Regionaal technisch onderwijs

Regionale projecten

- Masterplan MEI Zuid-Holland
- CIV Smart Technology
- Hybride techniek docent / instructeurs
- Onderwijs als onderdeel van SMITZH
- Expertisecentrum Precisie techniek Zuid-Holland
- Open Bedrijvendagen / techniekdagen

Masterplan MEI Zuid-Holland

- Project om techniek onderwijs in de metaal, elektro en installatie op regionaal beter te krijgen en te zorgen voor betere begeleiding studenten en bedrijven vanuit het onderwijs;
- Project loopt van 2014 tot en met 2018, met verlening t/m 2019;
- Nadruk in 2018 en 2019 ligt op de implementatie van de veranderingen. Veel werk is verzet, door zowel bedrijven als scholen, maar nu moet gebruik worden gemaakt van de begeleidingsformulieren en moeten we ervaren dat het onderwijs is verbeterd;
- Nadenken over een vervolg: onderwijs verbeteren en beter laten aansluiten op het regionale bedrijfsleven vraagt een constante investering. Het werk is nooit af. Komend jaar beslissen we of project wordt voortgezet en zo ja, in welke vorm;
- Meer informatie over het Masterplan vindt u op <http://masterplanzuidholland.nl>

Smart Technology de toekomst in jouw handen!

Jeve deugdje leere woeit steeds digitaal! Iedere dag ben je op je smartphone nieuwe apps te vinden die je toegang geven tot steeds meer mogelijkheden. Denk aan augmented internet en de virtueelheidsbrillen. Meteen Virtual Reality. Of de mogelijkheden van een 3D printer, waar je zelf je zelf op print. Ook wordt het industrieel productie met je smartphone steeds meer vereenvoudigd, zoals bijvoorbeeld het controleren van het kwaliteitsniveau met je smartphone. Of juist een volledig nieuwe manier... Het lijkt een toekomstvisioen, maar het is nu al werkelijkheid!

© College speelt op deze veranderingen in en start vanaf september 2016 de nieuwe opleiding Smart Technology.

Een opleiding waar je!

- je niet overal komt
- je veel kan leren: de laatste ontwikkelingen bij te houden
- je heel plezier in diverse techniek gerelateerd met ICT

CIV Smart Technology

- Project van mboRijnland (voorheen ID College) en Roc Da Vinci
- Specialisatie binnen de opleiding Middenkader Engineering (mbo niveau 4)
- Living Labs, waar moderne technieken zoals augmented reality, robotica, sensoren aan de orde komen. Vaak worden de lessen georganiseerd bij of met bedrijven uit de regio (Living Labs)
- Grote instroom van jongeren
- Meer informatie over de opleiding Smart Technology vindt u op <https://mboRijnland.nl/smart-technology/technicus-engineering-smart-technology>

Regionaal technisch onderwijs

Hybride Techniek docent / Instructeur

- Verkorte opleiding tot instructeur techniek op het (v)mbo, verzorgd door Hogeschool Rotterdam. Opleiding staat open voor werkenden in de techniek met een mbo 4 vooropleiding of ruime werkervaring op dit niveau;
- Doel: tegenaan tekort techniek docenten en vernieuwing van het techniek onderwijs (meer kennis vanuit de bedrijven in het onderwijs);
- Project van gemeente Rotterdam, de fondsen OOM en Otib, met steun van Metaalunie
- Opleiding start per 4 oktober 2018, met wellicht een nieuwe groep in voorjaar 2019. Interesse? Neem contact op met uw regiosecretaris doremalen@metaalunie.nl

Onderwijs als onderdeel van SMITZH

Begin 2018 is het programma SMITZH van start gegaan. Inzet van dit programma is het ondersteunen van bedrijven in Zuid-Holland, die aan de slag willen met Smart Industry, industriële toepassing. Vanuit Metaalunie Zuid-Holland is steeds aangegeven dat Smart Manufacturing, net als andere nieuwe technologieën, niet kan zonder bijpassend onderwijs aan jongeren, zijn-instromers en zittend personeel. Thans maakt onderwijs deel uit van dit programma. Inzet Metaalunie is om dit deel van SMITZH onderdeel te laten uitmaken van de verschillende projecten in Zuid-Holland met betrekking tot het verbeteren van het techniek onderwijs. Meer over SMITZH leest u verder in dit jaarverslag.

Expertisecentrum Precisietechniek

Metaalunie heeft meegewerkt aan een nieuwe Beroepeninformatie over precisietechniek en daarmee vernieuwing van opleidingen in de verspaning.

Met het oog op de vernieuwing van het onderwijs willen een groep bedrijven in Zuid-Holland:

- Goed gezamenlijk beroepsbeeld, dat jongeren en zij-instromers aanspreekt en dat het ICT component in het vakgebied weergeeft;
- Bundeling van de opleidingen Precisietechniek in Zuid-Holland (naast de fameuze Leidse Instrumentmakers School, LIS);
- Onderwijs aan zittend personeel, zij-instromers en studenten dat aansluit op de technologische ontwikkelingen bij de bedrijven;
- Nadrukkelijke rol van het regionale bedrijfsleven in het onderwijs
- Onderwijs met hightech machines en programma's.

OOM en Metaalunie ondersteunen deze groep bedrijven. Het staat andere verspanende bedrijven vrij zich aan te sluiten bij deze groep. Op korte termijn wordt een subsidie via MKB Idee! aangevraagd.

Wij houden u op de hoogte!

Regionaal technisch onderwijs

Open bedrijvendagen / techniekdagen

Belangrijk onderdeel van het techniek onderwijs is het vergroten van de instroom. Zowel voor jongeren als voor zij-instromers. We zien dat steeds meer bedrijven op regionaal niveau Open Bedrijvendagen of Techniekdagen organiseren. Zoals in de regio in en om Nieuwkoop, Krimpen a/d IJssel en Drechtsteden.

Het organiseren van dergelijke dagen vergt een flinke inzet van de bedrijven uit de regio, al dan niet met hulp van gemeenten. Daar komt bij dat eenmalige techniekpromotie geen zoden aan de dijk zet. Het moet gaan om een jaarlijks terugkerend programma in de regio.

Vanuit Metaalunie lobbyen we bij gemeenten voor ondersteuning van het regionale bedrijfsleven bij deze open dagen. De uiteindelijke ondersteuning die we bedrijven bieden is beperkt, maar achter de schermen werken we samen met de fondsen OOM, Otib en A+O. Daarnaast koppelen we bedrijven die willen starten met Open Bedrijvendagen aan bedrijven die hier reeds ervaring mee hebben. Het gebruiken van elkaars ervaringen en draaiboeken is handig.

Dus.... wilt u techniek in uw bedrijf of op het bedrijventerrein laten zien aan anderen, om zo meer jongeren en zij-instromers te interesseren voor techniek? Neem contact op met uw regiosecretaris!

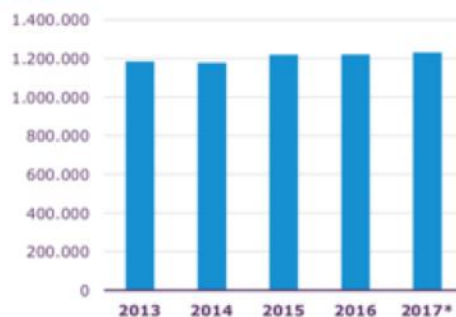

Stijgende aantal technische vacatures

Het aantal vacatures in de techniek neemt nog altijd toe. Het tekort aan technici groeit. Van de duizenden vacatures zijn er steeds meer moeilijk vervulbaar. Dit terwijl de komende jaren de behoefte aan vakmensen in de techniek onverminderd groot is.

Meer dan 1 miljoen mensen werken in een technisch beroep. Het gaat om 15% van alle werkenden. Gelet op de vervangingsvraag (pensionering) en nieuwe vraag vanwege versnel opeenvolgende technologische ontwikkelingen, zijn steeds meer mensen in de techniek nodig. Enkel met jonge technici is de vraag naar technici niet te voldoen.

Aantal werkzame technici
2013-2017

Bron: CBS Statline, Werkzame beroepsbevolking naar beroep
*gemiddelde eerste drie kwartalen van 2017

Statushouders

Vanwege de grote vraag naar technici in Zuid-Holland, zoeken we samen met gemeenten naar mogelijkheden. Bijvoorbeeld door de bijscholing van statushouders, die in het land van herkomst reeds werkzaam waren in de techniek. Beheersing van de Nederlandse taal en kennis van technische vaktermen is daarbij essentieel.

In verschillende regio's in Zuid-Holland proberen we bedrijven en statushouders aan elkaar te koppelen, met subsidie van gemeenten. Bijvoorbeeld subsidie voor extra taallessen op gebied van technisch Nederlands en het behalen van een VCA diploma.

Tot nog toe melden weinig metaalbedrijven zich voor dergelijke projecten. De meeste statushouders met een technische achtergrond stromen nu naar elektrotechnische bedrijven en garages. Dat is jammer.

Gemeenten bieden momenteel goede mogelijkheden om statushouders met behoud van een uitkering gedurende langere tijd stage te laten lopen bij bedrijven. Vaak zijn er ook gelden voor scholing mogelijk bij een tijdelijk contract. Graag komen we in gesprek met ondernemers in de metaal, die enerzijds statushouders een kans willen bieden en anderzijds moeilijk vervulbare vacatures hebben.

Zij-instroom in de techniek

Daarnaast proberen we regionaal werkzoekenden te interesseren voor een baan in de metaal. Het gaat hierbij veelal om mensen met een WW-uitkering, die zich realiseren dat in hun vakgebied (bankwezen, verzekeringen, administratie) steeds minder kans is op werk en open staan voor een totaal anders, maar zeer boeiende baan in de techniek.

Ziet u in uw bedrijf mogelijkheden voor een statushouder of zij-instromer?
Laat het ons weten!

Aandacht voor MKB Maakindustrie

Provincie Zuid-Holland / gemeenten

Samen met VNO-NCW West hebben we bij de Provincie Zuid-Holland aandacht gevraagd voor bedrijventerreinen in Zuid-Holland. Immers, 30% van de werkgelegenheid is gelegen op bedrijventerreinen.

Vaak zien politici op lokaal niveau dit niet. Te gemakkelijk wordt te weinig geld gereserveerd voor het onderhoud op bedrijventerreinen, wordt onvoldoende rekening gehouden met de bereikbaarheid van bedrijventerreinen en in het meest erge geval moeten bedrijven wijken voor woningen. Om die reden vragen wij de provincie ons te helpen in ons streven naar goed onderhouden bedrijventerreinen in Zuid-Holland, als vast onderdeel van een goed lokaal en regionaal ondernemersklimaat.

Daarnaast wonen we verschillende sessies in de regio m.b.t. bedrijventerreinen bij. We proberen hierbij zo veel mogelijk de belangen van de MKB Maakindustrie en de bedrijven, aangesloten bij Metaalunie, onder de aandacht te brengen. Inzet hierbij is niet het belang van een enkel bedrijf, maar het collectief van bedrijven.

De taak van het district is immers het behartigen van de collectieve belangen van haar leden. Voor specifieke problemen aangaande uw eigen bedrijf, verwijzen wij u veelal door naar onze collega's in Nieuwegein. Neemt niet weg, dat we gaan met u in gesprek gaan om zo u beter van dienst te zijn en beter te weten wat er bij ondernemers in de regio leeft. We zijn dan ook altijd bereid bij u langs te komen!.

Naast lobby op provinciaal niveau, zijn we ook in gesprek op gemeentelijk niveau. Doch niet bij alle gemeenten in Zuid-Holland. Of we actief zijn, wordt mede bepaald door de vraag van de bedrijven. U bepaalt dus mee wat we doen.

Aan:

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
t.a.v. mevrouw A. Bom-Lemstra, gedeputeerde voor economische Zaken, ruimtelijke ordening en wonen

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
t.a.v. de heer J. Bond, gedeputeerde voor economische zaken en mevrouw J. Geldhof, gedeputeerde voor ruimtelijke ordening en wonen

Den Haag, 26 juni 2018

Geachte dames Bom-Lemstra en Geldhof en geachte heer Bond,

Namens VNO-NCW West, de bedrijvenverenigingen in Noord- en Zuid-Holland, de Koninklijke Metaalunie en de FME, de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie vragen wij hierbij uw dringende aandacht voor het belang van bedrijventerreinen en van de maakindustrie voor de economie en de arbeidsmarkt in Uw Provincies.

Inleiding

De komende decennia zal de woningvraag in Nederland naar verwachting met ruim 1 miljoen huishouders groeien. In het westen van het land staat het woningbouwbeleid van gemeenten en provincies voor de grootste opgave. Deze opgave kent vele uitdagingen: hoe kan het woningbouwbeleid bijdragen aan de economische versterking van de steden? Welke locaties zijn beschikbaar, wat zijn de kansen- en beperkingen om ze te ontwikkelen. Hoe houden we met alle groei van bevolking en verkeer de stad/regio's en de binnensteden bereikbaar? Welke bovenregionale regie is nodig om alle belangen goed af te stemmen?

Het bedrijfsleven in Noord- en Zuid-Holland steunt de woningbouwopgave van harte, want woningbouw heeft ook grote economische waarde.

Maar veel overheden projecteren de woningbouwplannen op bestaande bedrijventerreinen. In de actuele discussie over versmelting en woningbouw wordt de economische waarde van bedrijventerreinen en van de maakindustrie onderbelicht. Belangenafwegingen worden onvoldoende gemaakt. De betrokkenheid van ondernemers bij de plannen is vaak onder de maat te noemen. De veronderstelling dat de overheid zomaar kan schuiven met bedrijven naar andere locaties is pure theorie. De huidige eenzijdige focus op woningbouw ten koste van bestaande bedrijventerreinen zorgt bij ondernemers voor onduidelijkheid en investeringsonzekerheid.

VNO-NCW WEST

Malesteyn

Bezoekershoudweg 12
Postbus 83073
2509 AB Den Haag

T 070 340 08 10
www.vno-ncwwest.nl
info@vno-ncwwest.nl

BTW NL0002 0006 4 0 0 1
IBAN NL33000000000000000000
BIC ABNANL33
KVK 4006346

VNO-NCW WEST, HET Ondernemersklimaat in de Randstad

Provinciale Statenverkiezingen 2019

Volgend jaar zijn er provinciale stateverkiezingen. Geen populaire verkiezing, maar wel een belangrijke verkiezing. Immers, de rol van de provincie op regionaal niveau is groot.

Insteek op dit moment is dat we regionaal onder de paraplu van VNO-NCW West met meerdere brancheorganisaties overleggen, welke boodschap wij de politici mee geven.

Innovatie in het MKB

SMITZH

In het vorige jaarverslag gaven we al aan dat we in het district Zuid-Holland samenwerken met verschillende organisaties om product- en procesinnovatie in het MKB aan te jagen. Onder andere via een regionale uitrol van het landelijk programma Smart Industry. Zo werken we samen aan het actieprogramma "Slim gemaakt in Zuid-Holland". Dit actieprogramma is grotendeels opgegaan in het reeds eerder besproken programma 'SMITZH', Smart Manufacturing, Industriële toepassing in Zuid-Holland. Insteek is onder andere meer, beter en/of goedkoper produceren met het huidige personeel, hogere kwaliteit en kortere levertijden. Het programma SMITZH biedt inhoudelijke en financiële ondersteuning. Meer over dit programma leest u op <https://www.smitzh.nl/>

Komende tijd willen we met een aantal bedrijven in Zuid-Holland bespreken, welke onderdelen van SMITZH onze leden het meeste zullen aanspreken en hoe we er voor kunnen zorgen dat zoveel mogelijk bedrijven, aangesloten bij Metaalunie, gebruik kunnen maken van dit programma.

Daarnaast zullen we in 2019 een aantal bijeenkomsten in de regio organiseren, die te maken hebben met product- en procesinnovatie.

Regionale bijeenkomsten 2017-2018

In het najaar 2017 tot de zomer van 2018 hebben we een aantal bijeenkomsten in de regio georganiseerd, waaronder:

- **Fabriek van de Toekomst**, bezoek aan Festo in Delft (42 deelnemers)
- **Nieuwjaarsbijeenkomst**, Brandweermuseum Hellevoetsluis (84 deelnemers)
- **Presicietechniek / verspanen**, RDM Campus (41 deelnemers)
- **Export België**, Van der Valk Dordrecht (53 deelnemers)
- **AVG Privacywet**, Van der Valk Dordrecht (365 deelnemers)
- **Werkgeversdialogen**, Van der Valk Dordrecht (29 deelnemers)
- **Verzuimmanagement**, Westcord Hotel Delft (27 deelnemers)

In totaal hebben ruim 640 personen de regionale bijeenkomsten bezocht.

Bijeenkomsten die in najaar 2018 staan gepland:

- Masterclasses QRM: 8 oktober 2018
- Verkoopstrategie, bezoek aan Van Rijsoort Buigwerken in Klaaswaal
- Studiereis naar België, met bezoek aan o.a. Trescal (zin en onzin over kalibratie)

metaalunie 119
Kwartaal nieuws
dierijk Zuid-Holland

Personeel en organisatie

Heeft u de arbeidsmarkt voor u? Hoe moet het arbeidsmarkt voor u? Hoe moet het arbeidsmarkt voor u? Hoe moet het arbeidsmarkt voor u?

Dondag 11 juni 2018
Werkgeversdialogen

Van der Valk Dordrecht
Laven van Terschelling 3317 GB Dordrecht

14.00 - 20.00 uur

Wat beweegt u en hoe beweegt u anderen?

Dondag 11 juni 2018
14.00 - 20.00 uur

Van der Valk Dordrecht
Laven van Terschelling 3317 GB Dordrecht

14.00 - 20.00 uur

Wat beweegt u en hoe beweegt u anderen?

Dondag 11 juni 2018
14.00 - 20.00 uur

Van der Valk Dordrecht
Laven van Terschelling 3317 GB Dordrecht

14.00 - 20.00 uur

Wat beweegt u en hoe beweegt u anderen?

metaalunie 119
Kwartaal nieuws
dierijk Zuid-Holland

Ditnodig

Wat beweegt u en hoe beweegt u anderen?

Dondag 14 september 2018
14.00 - 20.00 uur

Van der Valk Dordrecht
Laven van Terschelling 3317 GB Dordrecht

14.00 - 20.00 uur

Wat beweegt u en hoe beweegt u anderen?

Dondag 14 september 2018
14.00 - 20.00 uur

Van der Valk Dordrecht
Laven van Terschelling 3317 GB Dordrecht

14.00 - 20.00 uur

Wat beweegt u en hoe beweegt u anderen?

metaalunie 119
Kwartaal nieuws
dierijk Zuid-Holland

Zakendoen in België

Net even anders!

Dondag 20 april 2018
13.00 - 18.00 uur

Van der Valk Dordrecht
Laven van Terschelling 3317 GB Dordrecht

13.00 - 18.00 uur

Net even anders!

Dondag 20 april 2018
13.00 - 18.00 uur

Van der Valk Dordrecht
Laven van Terschelling 3317 GB Dordrecht

13.00 - 18.00 uur

Net even anders!

Vragen over dit jaarverslag of wilt u meer weten wat Metaalunie doet in Zuid-Holland? Neem contact op met uw regiosecretaris Marie-Claire van Doremalen, doremalen@metaalunie.nl of bel 06-51803916